

Tbilisis, 2020 m. gegužės 21 d.

ATVIRAS LAIŠKAS JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJAI, G-20 IR NACIONALINĖMS VYRIAUSYBĖMS DĖL COVID-19 IR ŽEMĖS ŪKIO, MAISTO IR MITYBOS SAUGOS

Europos žemės ūkio, maisto ir gamtos mokslų akademijų sąjunga (UEAA) ragina imtis tarptautiniu mastu koordinuojamo, lokaliai svarbaus veikslių komplekso, kuriuo būtų atsižvelgta į vidutinės trukmės ir ilgalaikį COVID-19 poveikį žemės ūkio, maisto ir mitybos saugumui.

Šis UEAA požiūris grindžiamas poreikiu ištaisyti pagrindinius sistemos trūkumus, išryškėjusius per COVID-19 krizę.

PAGRINDINIS COVID-19 POVEIKIS ŽEMĖS ŪKIUI, MAISTUI IR MITYBOS SAUGUMUI

Ši sveikatos krizė sukelia rimtą maisto ir humanitarinę krizę, ypač pietinėse šalyse. Tai kelia klausimų dėl žemės ūkio rinkų globalizacijos išlikimo. Tikėtina, kad bus paaukota tarpusavio priklausomybė ir įtvirtinta šalių solidarumo stoka.

REIKIA SKUBIAI IMTIS VEIKSMŲ

Izoliavimo priemonės išprovokuoja staigų daugelio ūkinių veiklų stabdymą ir pasaulinį nuosmukį. Įveikiant krizę su didžiausiais sunkumais susidurs skurdžiausi ir pažeidžiamiausi gyventojai, ypač turint galvoje gyvybiškai svarbią aprūpinimo maistu funkciją.

Remiantis 2015 m. priimtais Jungtinių Tautų Organizacijos darnaus vystymosi tikslais, UEAA siūlo keturias pagrindines sritis, kurias reikia plėtoti ir toliau įtraukti į pasaulinę strategiją reaguojant į šią COVID-19 krizę.

1. Siekti užsitikrinti strateginius produktus

Daugybė besivystančių šalių plėtros programų leido didinti maisto gamybą beveik visur, tačiau projektams turi būti suteikti nauji požiūriai ir didesni užmojai, leidžiantys padidinti kviečių, ryžių, kukurūzų, sorų, ankštinių augalų, vaisių ir daržovių, mėsos ir žuvies ar tradicinių bei atsparesnių augalų, tokių kaip manijokų, kininių pupuolių, sorgų, saldžiųjų bulvių, vietinę gamybą, laikantis tvaraus vystymosi būtinumo. Pirmiausia Afrikoje,

atsižvelgiant į įvairių šalių dydį, ekosistemų turtingumą ir silpnus finansinius pajėgumus reikia vykdyti papildomumo galimybėmis pagrįstą žemyno maisto savarankiškumo politiką.

2. Įgyvendinti tikslines plėtros programas

Biudžetai, kuriuos valstybės ar tarptautinės organizacijos šiandien skiria žemės ūkio plėtrai, yra menki, palyginti su šimtais milijardų eurų, siūlomų pasaulio ekonomikai skatinti. Intensyvios investicijos į žemės ūkį ir į maisto sistemas yra daugiau nei būtinos, ypač pietų šalyse.

Galima būtų įgyvendinti įvairius scenarijus, tačiau ši krizė turėtų būti gera proga plėtoti „**teritorines maisto sistemas**“. Šios sistemos grindžiamos produktų kokybe, autonomija, laikantis teritorinių principų, tvariu vystymusi, pramoniniu ir tretiniu ekologiniu dizainu, artumu ir lokaliu, valstybiniu ir tarptautiniu solidarumu.

3. Gražinti patrauklumą žemdirbystės sektoriaus profesijoms

Ir Afrikoje, ir Europoje būtina gražinti žemės ūkio, žemės ūkio maisto pramonės ir paslaugų profesijoms bei kaimo pasauliui jų prarastą patrauklumą. Nepaprastai svarbu padėti jaunajai kartai, turinčiai blogą įvaizdį apie žemės ūkio profesijas. Nenormalu, kad, pavyzdžiui, tokiuose dviejuose žemynuose kaip Afrika ir Europa valstiečiai yra diskredituojami pasauliniu mastu.

Pietinių valstybių kontekste reikia skubiai paversti darbo ieškančius asmenis į projektų vadovus ir investuoti į technologines naujoves. Tai reiškia, kad didžiulės investicijos turi būti nukreiptos į **švietimą žemės ūkio ir žemės ūkio maisto produktų srityse**, o prirėkus vykdyti svarbias reformas.

4. Mokslinių ir techninių tyrimų stiprinimas

Mokslas, technologijos ir inovacijos yra būtinos sprendžiant COVID-19 ir kitas pasaulines grėsmes bei iššūkius. Informacinių, komunikacinių technologijų ir biologijos sričių revoliucija gali padėti susidaryti naują maisto ir žemės ūkio sistemų vaizdą, kad būtų užtikrintas nepasiturinčių žmonių aprūpinimas maistu, ir pertvarkyti sektorių mažinant aplinkoje ir klimate paliekamus pėdsakus. Norint didinti žemės ūkio ir maisto saugumo sistemų vidutinės trukmės atsparumą, **reikalingos radikalios naujovės ir daugiau vykdomų tarpdalykinių tyrimų**. Šiuo metu labai svarbu stiprinti Europos ir pietinių valstybių mainus ir bendrą mokslinių tyrimų darbą. Tad reikia labai stengtis investuoti į tokius bendrus šiaurės ir pietų šalių mokslinius tyrimus.

Galiausiai, mes tvirtai įsitikinę, kad siekdami bendrojo gėrio ir veikdami kartu galime padėti visuomenei įveikti daugialypius pandemijos sukeltus žemės ūkio ir maisto saugumo sistemai kilusius iššūkius ir nukreipti visuomenę į daug stipresnę ir tvaresnę augimo ir subalansuotos plėtros kelią. Jau laikas veikti.

(Iš anglų kalbos vertė Diana Bartkutė Barnard)